

**HRVATSKA ENERGETSKA
REGULATORNA AGENCIJA**
Ulica grada Vukovara 14
10000 Zagreb

KLASA: 310-03/19-22/2
URBROJ: 371-04-20-35
Zagreb, 30. ožujka 2020.

PRIJEDLOG IZMJENA I DOPUNA OPĆIH UVJETA OPSKRBE PLINOM *– popratni dokument uz donošenje (nakon javnog savjetovanja) –*

Hrvatska energetska regulatorna agencija (HERA) je 2018. godine donijela Opće uvjete opskrbe plinom („Narodne novine“, broj 50/18). U rujnu 2019. HERA je donijela Izmjene i dopune Općih uvjeta opskrbe plinom („Narodne novine“, broj 88/19), koje su stupile na snagu 1. listopada 2019., osim izmjene odredbe članka 17. stavka 2. Općih uvjeta opskrbe plinom („Narodne novine“, broj 50/18) koja stupa na snagu 1. svibnja 2020.

Općim uvjetima opskrbe plinom („Narodne novine“, broj 50/18 i 88/19) (Opći uvjeti) uređuju se, između ostalog, međusobni ugovorni odnosi između opskrbljivača plinom i krajnjeg kupca, obveze i odgovornosti opskrbljivača plinom i krajnjeg kupca, uvjeti obračuna i naplate isporučenog plina, registar obračunskih mjernih mjesta s postupcima i obvezama kod prikupljanja podataka o obračunskim mjernim mjestima te raspolaganja istima, postupak promjene opskrbljivača plinom, mjere zaštite krajnjih kupaca, obveze opskrbljivača čiji je ugovor o opskrbi plinom krajnjeg kupca u postupku raskida, prava opskrbljivača u odnosu na krajnjeg kupca glede reguliranja svih dospjelih novčanih obveza, reguliranje prethodnih financijskih obveza krajnjih kupaca, postupak promjene opskrbljivača u zajamčenoj opskrbi, postupak promjene opskrbljivača prilikom promjene vlasništva ili najma građevine, postupak promjene u ugovornim odnosima u slučaju privremenog prijenosa ugovora o opskrbi plinom krajnjeg kupca na treću osobu i postupanje sukladno zaprimljenim obavijestima o opskrbljivaču u poteškoćama.

Dosadašnja primjena Općih uvjeta ukazala je na potrebu izmjena i dopuna odredbi koje se odnose na unos i ažuriranje podataka u registru obračunskih mjernih mjesta (ROMM), a vezano za podatke koji se koriste u novoj metodologiji za predviđanje preuzimanja plina i raspodjelu utvrđene energije plina na izlazima iz transportnog sustava (Metodologija). Navedena Metodologija je, u skladu s obvezama iz Uredbe Komisije (EU) br. 312/2014 o uspostavljanju mrežnih pravila o uravnoteženju plina transportnih mreža, implementirana odredbama Mrežnih pravila transportnog sustava i Mrežnih pravila plinskog distribucijskog sustava, a koje stupaju na snagu 1. listopada 2020.

Naime, do danas nisu ostvareni svi tehnički preduvjeti nužni za primjenu Metodologije, odnosno uslijed nepotpunih podataka u ROMM-u nije moguće pravilno i uspješno primijeniti Metodologiju, a što bi moglo rezultirati netočnim obračunima troškova uravnoteženja i troškova transporta plina.

Stoga je HERA na 5. sjednici Upravnog vijeća održanoj 9. ožujka 2020. utvrdila Prijedlog izmjena i dopuna Općih uvjeta opskrbe plinom (dalje: Prijedlog izmjena i dopuna Općih uvjeta). O Prijedlogu izmjena i dopuna Općih uvjeta provedeno je javno savjetovanje u razdoblju od 11. do 22. ožujka 2020. Tijekom trajanja javnog savjetovanja ukupno je 5 energetske subjekata dalo primjedbe i prijedloge dorade Prijedloga izmjena i dopuna Općih uvjeta unutar roka predviđenog za savjetovanje, dok su 2 energetska subjekta svoje primjedbe i prijedloge dostavila van roka. Rezultati javnog savjetovanja sa skraćenim prikazom primjedbi, komentara i prijedloga, kao i statusom svake od njih (prihvaćeno/nije prihvaćeno), prikazani su u zasebnom dokumentu.

Ove Izmjene i dopune Općih uvjeta opskrbe plinom (dalje: Izmjene i dopune Općih uvjeta) u osnovi se odnose na unaprjeđenje odredbi iz sljedećih cjelina:

- registar obračunskih mjernih mjesta,
- kvaliteta opskrbe plinom i
- alat za usporedbu cijene plina.

Registar obračunskih mjernih mjesta

Općim uvjetima propisano je uvođenje ROMM-a kao jedinstvenog mjesta za evidentiranje i ažuriranje podataka o obračunskim mjernim mjestima svih krajnjih kupaca, sa svrhom praćenja i unaprjeđenja poslovnih procesa na tržištu plina, kvalitetnije i brže provedbe postupaka promjene opskrbljivača plinom te raspodjele energije plina preuzete na ulazu u distribucijski sustav. Propisani su podaci koji se vode u ROMM-u, obveza pravovremenog unosa i ažuriranja podataka operatoru transportnog sustava, operatoru distribucijskog sustava i organizatoru zatvorenog distribucijskog sustava na čiji je sustav krajnji kupac priključen, kao i opskrbljivaču plinom za obračunsko mjerno mjesto krajnjeg kupca kojeg opskrbljuje plinom na temelju ugovora.

Izmjene i dopune Općih uvjeta u dijelu ROMM-a, u članku 27. Općih uvjeta, propisuju se s ciljem:

- propisivanja novog podatka koji se vodi u ROMM-u potrebnog za primjenu Metodologije u slučaju kada se u distribucijski sustav plin osim iz transportnog sustava preuzima i iz mreže proizvodnih plinovoda,
- propisivanja novog podatka koji se vodi u ROMM-u potrebnog za primjenu Metodologije u slučaju kada opskrbljivač plinom za potrebe opskrbe plinom krajnjeg kupca kupuje plin od opskrbljivača ili trgovca plinom koji je za njega ugovorio kapacitet na izlazu iz transportnog sustava,

- usklađivanja sa mrežnim pravilima plinskog distribucijskog sustava propisuje se ažuriranje tarifnog modela obračunskog mjernog mjesta i godišnje potrošnje za prethodnu kalendarsku godinu do 1. veljače svake godine,
- stvaranja preduvjeta za određivanje i primjenu pravila za nadomještanje i korekciju podataka, prvenstveno potrebnih za primjenu Metodologije, u slučaju da podaci nisu potpuni ili su neispravno uneseni,
- unaprjeđenja mjera za ostvarenje potpunih, točnih i ažurnih podataka u ROMM-u propisivanjem obveze automatske razmjene podataka između informatičkih baza operatora tržišta plina i obveznika unosa i ažuriranja podataka (operatori distribucijskog sustava, organizatori zatvorenog distribucijskog sustava i opskrbljivači plinom) u ROMM-u.

Naime, za primjenu Metodologije ključna je uloga operatora plinskog sustava, organizatora zatvorenog distribucijskog sustava i opskrbljivača plinom koji su, svatko u svojoj nadležnosti, odgovorni za ažurnost i raspoloživost podataka koji se vode u ROMM-u. S obzirom da je utvrđeno da podaci u ROMM-u nisu potpuni, točni i da se ne ažuriraju pravovremeno, ovim Izmjenama i dopunama Općih uvjeta uvode se pravila za nadomještanje i korekciju određenih podataka koji se vode u ROMM-u, prvenstveno potrebnih za primjenu Metodologije. Navedena pravila, nakon savjetovanja sa zainteresiranom javnošću, donosi operator tržišta plina uz suglasnost HERA-e, te ih prije primjene objavljuje na svojim mrežnim stranicama.

Također, od strane operatora tržišta plina primijećeno je da obveznici unosa i ažuriranja podataka u ROMM-u ne koriste mogućnost automatske razmjene podataka, koju operator tržišta plina omogućava, a koja je izuzetno bitna za točnost i ažurnost podataka koji se vode u ROMM-u. Naime, operator tržišta plina omogućava automatsku razmjenu podataka na dva načina:

- standardnim mrežnim protokolom koji se koristi za premještanje podataka s FTP servera (*engl. FTP - File Transfer Protocol*) energetskog subjekta koji ima obvezu unosa i ažuriranja podataka na FTP server operatora tržišta plina ili
- razmjenom podataka putem web servisa, pri čemu operator tržišta plina dohvaća podatke pozivanjem web servisa energetskog subjekta koji ima obvezu unosa i ažuriranja podataka.

Stoga je dodatno propisano da se podaci u ROMM-u vode i ažuriraju putem **automatske razmjene podataka**, a ta odredba stupa na snagu 1. srpnja 2020. dajući energetskim subjektima dovoljno vremena za eventualnu prilagodbu njihovog informatičkog sustava.

Kvaliteta opskrbe plinom

Izmjene i dopune Općih uvjeta u dijelu kvalitete opskrbe plinom propisuju se s ciljem poticanja kvalitete opskrbe plinom za operatore distribucijskog sustava, organizatore zatvorenog distribucijskog sustava i opskrbljivače plinom koji ne ispunjavaju obveze propisane člankom 27. Općih uvjeta u pogledu unosa i ažuriranja podataka u ROMM-u, kako bi predmetni podaci bili potpuni, točni i ažurni te valjani temelj za pravilnu i uspješnu primjenu Metodologije.

Izmjenama i dopunama Općih uvjeta propisuje se garantirani standard kvalitete opskrbe za obveznika unosa i ažuriranja podataka u ROMM-u u vidu nadoknade za slučaj kada ne otkloni pogrešku na koju mu je sistemskom porukom ukazao informacijski sustav operatora tržišta plina. Tu uočenu pogrešku će, u skladu s pravilima za nadomještanje i korekciju podataka, upisati ili korigirati informacijski sustav operatora tržišta plina. Primjena navedenih odredbi stupa na snagu 1. svibnja 2020.

Alat za usporedbu cijene plina

Izmjenama i dopunama odredbi vezanih uz alat za usporedbu cijene plina iz članka 40. Općih uvjeta dodatno se pojasnila svrha alata, definirali korisnici i način funkcioniranja alata, a kako bi njegovim korisnicima uporaba bila što pristupačnija i jednostavnija. U tom smislu, propisuje se da će Agencija omogućiti opskrbljivačima plinom da u alat za usporedbu cijene plina unose podatke o krajnjim cijenama plina i uvjetima opskrbe plinom, i to u standardiziranom formatu koji određuje HERA. Također, propisana promjena se odnosi i na definiranje uloge HERA-e da unesene podatke od strane opskrbljivača plinom provjerava i verificira, te u konačnici i odobri. Kako bi alat za usporedbu cijene plina bio dostupan njegovim korisnicima, HERA ga objavljuje na svojim mrežnim stranicama.

S ciljem poticanja učinkovitog tržišnog natjecanja i osnaživanja pozicije krajnjih kupaca na tržištu plina, alat za usporedbu cijene trebao bi biti od ključne važnosti za krajnje kupce kako bi pravovremeno mogli biti upoznati sa mogućnostima na tržištu i kako bi im se olakšalo donošenje odluke o izboru opskrbljivača plinom. Naime, uzimajući u obzir smjernice Vijeća europskih energetskih regulatora (Council of European Energy Regulators - CEER) te preporuke i mjere iz Paketa čiste energije za sve Europljane (Clean Energy Package - CEP) donesenog od strane Europske komisije, kao i prema međunarodnim primjerima dobre prakse iz zemalja članica EU, alat za usporedbu cijena plina bi svim opskrbljivačima plinom trebao omogućiti unos podataka o ponudama, a krajnjim kupcima pristup i uvid u standardizirane ponude. Kroz standardizirane ponude (primjerice prema pojedinim tarifnim modelima) krajnjim kupcima se na transparentan način omogućava lakša i jednostavnija usporedba svih ponuda. Alat će osim krajnjim kupcima donijeti pozitivan učinak i opskrbljivačima plinom koji će kroz unos svojih ponuda u aplikaciju na transparentan i dostupan način moći privući krajnje kupce da koriste njihove usluge opskrbe plinom. Također, krajnji kupac će na takav način imati i olakšan pristup kontaktima opskrbljivača plinom, radi daljnjeg ugovaranja i eventualnih pregovora kod ugovaranja usluge opskrbe plinom.

Uz sve navedeno, izmjene i dopune ostalih odredbi Općih uvjeta donesene su, u manjem obimu, s ciljem usklađenja s ostalim propisima te s ciljem povećanja razumljivosti i jasnoće odredbi.

Među ostalim, izraz "*jedinični trošak opskrbe plinom*" iz članka 3. stavka 2. točke 1. Općih uvjeta zamijenjen je izrazom "*jedinični trošak za isporučeni plin*" čime se jasnije definira da navedeni jedinični trošak obuhvaća sve komponente krajnje cijene plina. Naime, prema Metodologiji utvrđivanja iznosa tarifnih stavki za javnu uslugu opskrbe plinom i zajamčenu opskrbu („Narodne novine“, br. 34/18 i 14/20) trošak opskrbe plinom predstavlja jednu od komponenti krajnje cijene

plina. S tim u vezi, obvezni sadržaj računa za isporučeni plin propisan člankom 23. stavak 1. Općih uvjeta sadrži jedinični trošak za isporučeni plin, umjesto dosadašnjeg jediničnog troška opskrbe plinom.

Osim toga, izmjenama i dopunama odredbi Općih uvjeta propisuje se da, u slučaju opskrbe u obvezi javne usluge, račun za isporučeni plin mora sadržavati krajnju cijenu opskrbe plinom koju primjenjuje opskrbljivač u obvezi javne usluge, iskazanu po tarifnim stavkama u skladu s metodologijom utvrđivanja iznosa tarifnih stavki za javnu uslugu opskrbe plinom i zajamčenu opskrbu, kao i jedinični trošak distribucije plina, tj. iznose tarifnih stavki za distribuciju plina. Navedena izmjena predstavlja pojednostavljenje u iskazivanju elemenata krajnje cijene plina, a u skladu s novim okolnostima na tržištu plina od 1. travnja 2020. u kojima opskrbljivači u obvezi javne usluge u značajnoj mjeri plin za potrebe svojih kupaca nabavljaju na tržištu, umjesto po reguliranim uvjetima od opskrbljivača na veleprodajnom tržištu. Ova izmjena stupa na snagu 1. svibnja 2020.